2026Z25144

(ingezonden 16 november 2026)

Vragen van het lid Koorevaar (CDA) aan de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over een gebiedsaanpak buiten gezoneerde gebieden om gezamenlijk doelen milieu-en natuurdoelen te halen.

1. Bent u bekend met het artikel in Trouw, waarin een brede coalitie van boeren, natuurorganisaties, wetenschappers en andere betrokken partijen voorstelt om vanuit de praktijk gezamenlijk tot oplossingen voor de stikstofcrisis te komen? 1)

2. Deelt u de opvatting dat het veelbelovend en kansrijk is dat partijen die in het stikstofdebat regelmatig tegenover elkaar staan, gezamenlijk voorstellen doen om in concrete gebieden aan oplossingen te werken?

3. Hoe beoordeelt u de voorgestelde aanpak, mede in het licht van de rapporten 'De Nederlandse stikstofcrisis: Van verwarring naar verbinding' en de aanvullende position paper van Ros c.s. (Kamerstuk 2026Z09327), waarin wordt gepleit voor integrale doelsturing, gebiedsgerichte samenwerking en juridisch geborgde emissiereducties? 2)

4. Deelt u de opvatting dat ook buiten de gezoneerde gebieden rond Natura 2000 een integrale gebiedsaanpak meerwaarde kan hebben, waarbij boeren, natuurorganisaties en overheden gezamenlijk werken aan doelen voor stikstof, waterkwaliteit, klimaat en biodiversiteit, met ruimte voor gebiedsspecifieke maatregelen en ondernemerschap?

5. Bent u bereid bestaande gebiedsagenda's, zoals de Gebiedsagenda Alblasserwaard, te benutten als basis voor een integrale gebiedsaanpak, waarbij gezamenlijke doelen worden vertaald naar concrete gebiedsafspraken, passende bedrijfsontwikkelplannen en uitvoeringsprogramma's met meetbare resultaten?

6. Deelt u de opvatting dat bij een dergelijke gebiedsaanpak niet alleen afspraken over maatregelen moeten worden gemaakt, maar ook over de te behalen resultaten richting 2035, inclusief tussendoelen, monitoring, bijsturing en juridische borging?

7. Bent u bereid om samen met initiatiefnemers in concrete gebieden te onderzoeken welke indicatoren, nulmetingen, streef- en grenswaarden, meetmethoden en vormen van toezicht nodig zijn om de resultaten voor stikstof, waterkwaliteit, klimaat en natuur aantoonbaar en juridisch houdbaar te borgen, met behoud van keuzevrijheid voor ondernemers?

8. Hoe beoordeelt u de mogelijkheid om de uitvoering en borging van gezamenlijke gebiedsafspraken onder te brengen bij een gebiedsautoriteit, waarin overheden, ondernemers en natuurorganisaties samenwerken en die verantwoordelijk is voor de coördinatie, monitoring en verantwoording van de resultaten? Welke juridische instrumenten zijn nodig om de afspraken op gebiedsniveau te borgen, met behoud van de wettelijke verantwoordelijkheden van het bevoegd

gezag?

9. Bent u bereid te onderzoeken of gebieden die aantoonbaar en juridisch geborgd hun gezamenlijke milieu- en natuurdoelen realiseren, meer ruimte kunnen krijgen om zelf te bepalen met welke maatregelen zij deze doelen bereiken en hoe dit binnen de bestaande wettelijke kaders kan worden vormgegeven?

10. Kunt u aangeven of de aangekondigde emissienorm van 0,164 kg NH_3 per dierplaats per dag als terugvaloptie kan functioneren voor bedrijven die niet deelnemen aan een juridisch geborgde gebiedsaanpak of wanneer de afgesproken gebiedsresultaten onvoldoende worden gerealiseerd, zodat ondernemers die gezamenlijk aantoonbaar de doelen voor 2035 halen ruimte houden voor een alternatieve invulling?

11. Bent u bereid te onderzoeken hoe binnen een dergelijke gebiedsaanpak kan worden geborgd dat de gezamenlijke emissiereductie daadwerkelijk wordt gerealiseerd, welke verantwoordelijkheid individuele bedrijven en de gebiedsorganisatie daarbij dragen en welke bijsturingsmaatregelen beschikbaar zijn wanneer tussentijdse resultaten achterblijven, zonder dat het behalen van de doelen voor 2035 in gevaar komt?

12. Bent u bereid om met de initiatiefnemers en betrokken medeoverheden in gesprek te gaan over het starten van één of meerdere praktijkgebieden buiten de zonering, deze ambtelijk en financieel te ondersteunen en bij aantoonbaar resultaat de aanpak een structurele plaats te geven in het uitvoeringsbeleid richting 2035?

1) Trouw, 2 november 2026, 'Brede coalitie mét MOB wil uit stikstofcrisis komen door boerenvakmanschap te belonen' (https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/brede-coalitie-met-mob-wil-uit-stikstofcrisis-komen-door-boerenvakmanschap-te-belonen~bdbfbbea7/?utm_campaign=shared_earned&utm_medium=social&utm_source=whatsapp)

2) Ros et al., maart 2026, 'De Nederlandse stikstofcrisis: Van verwarring naar verbinding' (https://research.wur.nl/en/publications/de-nederlandse-stikstofcrisis-van-verwarring-naar-verbinding/)